

d) Danmarks nuværende sikkerhedspolitik bygger på medlemskab af NATO, dvs. en atlantisk løsning af sikkerhedsproblemerne, der i den sidste ende hviler på den amerikanske atomgaranti. I den offentlige sikkerhedspolitiske debat i Vesteuropa indgår tanken om oprettelse af en rent europæisk forsvarsorganisation, der skulle baseres på en uafhængig vesteuropæisk atomstyrke. Hvis der hermed tænkes på et system, hvor beslutninger om atomvåbenets anvendelse træffes af en central instans på alle deltagende landes vegne, er forudsætningen en så høj grad af politisk enhed i Vesteuropa, at tankens realisation aftegner sig som et relativt fjerntliggende fremtidsperspektiv, jfr. bemærkningerne herom s. 355.

En anden mulighed ville være en fransk-engelsk forståelse på atomvåbenområdet, der kunne tænkes at bestå i et teknisk samarbejde mellem og en politisk koordinering af de engelske og franske atomstyrker. Det må være relevant også under en dansk sikkerhedspolitisk synsvinkel at foretage en mere indgående analyse af spørgsmålet med henblik på en vurdering af de danske interesser i denne forbindelse.

e) I den redegørelse for udvalgets arbejde, som blev afgivet den 5. maj 1969, omtales bl. a. spørgsmålet om massekommunikationsmidlernes betydning for debat og meningsdannelse om udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål; udvalget har savnet den fornødne ekspertise til at gå ind på disse spørgsmål, men de nævnes som eventuelle opgaver for et fremtidigt samarbejde.

f) Udvalget har i Første Del, kapitel VII, gennemgået konfliktaspekterne i den tredje verden og søgt at udskille, hvilke der kunne tænkes at have indirekte sikkerhedspolitisk relevans for Danmark. Denne problemkreds kan imidlertid fortjene en dyberegående analyse.

4. En forudsætning for, at centrale sikkerhedspolitiske problemstillinger kan underkastes mere dybtgående behandling i en bredere sammenhæng, er formentlig, at der inden for centraladministrationen og særlig udenrigsministeriet sker en udbygning af arbejdet med sikkerhedspolitiske problemer, og at den nødvendige koordinering mellem de dele af centraladministrationen, der varetager behandlingen af sådanne problemer, sikres.

Dernæst ville en større vekselvirkning mellem det videnskabelige forskningsmiljø og det operative beslutningsmiljø efter udvalgets opfattelse være frugtbar, f. eks. under den form, at der skabtes mulighed for, at embedsmænd fra de berørte dele af centraladministrationen udlåntes til forskningsinstitutioner med henblik på løsning af specielle opgaver, og at centraladministrationen i højere grad trak på den ekspertise, der kan stilles til rådighed udefra. Dette vil forudsætte en mere smidig administrativ praksis.

Forløbet af udvalgets arbejde har yderligere vist, at en dialog mellem embedsmænd i de implicerede ministerier og styrelser og udenforstående eksperter, der i kraft af erfaring eller virke har særlig indsigt i udenrigs- og sikkerhedspolitiske problemer, er værdifuld. Det er derfor udvalgets opfattelse, at man burde tilstræbe at finde former, hvorunder en sådan kontakt kan opretholdes og videreudvikles.

Skulle dette vinde tilslutning, vil det, for at man kan drage nytte af ekspertisen uden for administrationen, være påkrævet, at der rådes over de fornødne bevillingsmæssige rammer til iværksættelse af selvstændige undersøgelser, der med fordel kan foretages uden for det sædvanlige administrative system.

I den redegørelse, der hermed forelægges, vil man lede forgæves efter en klar og utvetydig stillingtagen til, hvad dansk sikkerhedspolitik i den kommende tid »bør« være. Dette gælder både de store hovedlinjer og de mange enkelte handlinger, der udgør helheden. Man har bestræbt sig for at belyse sagerne så alsidigt som muligt og præsentere argumenter og vurderinger, der taler for den ene eller anden udviklingslinje eller det ene eller andet valg. Styrken eller rigtigheden af de enkelte argumenter eller vurderinger vil i et vist omfang blive afsløret af den kommende tids udvikling i verden omkring os; i de fleste tilfælde vil den vægt, man tillægger dem, bero på en politisk stillingtagen og det valg, der træffes, være et politisk valg helt uden for udvalgets kompetence.

Det hovedindtryk, som arbejdet med disse spørgsmål har efterladt hos udvalgets medlemmer, er emnernes meget omfattende og komplicerede natur. Det, beslutningstageren har brug for, er en fortsat fordybelse i og kortlægning af problemerne. Dette behov er